

Szerkesztőség:

Az arad-osaudi egyesült vasutak palotájában. Bérmentesen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az arad-osaudi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körül panaszok bérmentesen küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenik kétféle és háromszor... Hirdetési díjak: 4 hasábos petitor egyesületi hirdetés... Bérmentesen küldünk 80 kr. Nyitóléte sora 15 krajczár.

Jelentőségteljes ünnepek.

Arad, aug. 21.

A berlini fényes napoknak és augusztus 18-ának, ezen áldott napnak, mely a széles királyság népeit egy családdá egyesíti, visszafénye alatt élünk még mindig s fogunk még sokáig élni. Ez ünnepnapon egész lelkendezéssel vonzerejét megmutatta a dinasztikus kötelek, mely a legkülönbözőbb népeket, meggyőződéseket és aspirációkat fogja körül, hogy feloldhatlanul fűzze őket össze egy nemzeté, egy politikává. Minden hang, egyet sem véve ki, egy ugyanazon összhangban olvadt össze, minden szív egy ugyanazon tiszta s őszinte érzellemmel volt tele, és e magasztos órában mindnyájunknak csak egy imája volt: „Eljen a király! Eljen a haza!” Ellenségeink tapasztalhatták, hogy a míg Szent-István koronája oly uralkodó fejét ékesíti, minő Ferencz-József: lesznek ugyan különféle néptörzsek, de politikai nemzet csak egy lesz a nagy Magyarország áldott földén, egy egységes nemzet, tiszta s őszinte hazaszeretet által összekötve, egyesítve azon mély meggyőződés által, hogy mind e törzsek és népek nem állhatnak fenn, szabadságban s biztonságban nem fejlődhetnek az alkotmányos monarchismus nélkül.

Ez a tény az, mi monarchiánknak azt a kiemelkedő rangot adja, melyet az európai koncertben elfoglal. Ha nem lenne királyunk, ha nem élveznék a szerencsét, hogy Ferencz-Józsefnek oly felette vonzó, minden uralkodói erénytől áthatott egyénisége díszesíti a trónt, Németország soha nem szerzte volna meg szövetségünk, a világon a legelsőnek s leghatalmasabbnak elismert nagyhatalom, soha el nem fogad bennünket a békeliga egyenjogú társának. A keleti népek sem hajoltak volna meg soha prestige-fünk előtt, soha sem éreztek volna magukat oly Magyarországához vonzattal, mely más regime alatt élt volna, mint az alkotmányos monarchia, főképp Magyarország királysága Ausztria császárával való egyenlőségével által támogatván és erősítve a hármasszövetség által, melyet ez ország számára Ferencz-Józsefön kívül más meg nem szerzhettek volna.

Vannak igazságok, melyeket, ha még oly ismereteseik és általánosan ismertek is, hasznos dolog időről-időre hangsúlyozni. És vannak idők, melyek alkalmasak sőt éppen indikálva vannak arra, hogy alattuk bizonyos igazságok az egyetemességnek emlékeztetőbe hívassanak. A múlt augusztus 18-ának, a jelen Szent-István-napnak s a közelgő Lajos napnak, eme jelentőséges napoknak alkalmából akarták a felem kifejtett, a nemzet vértébe, az összes politikuskok lelkiismeretében átment igazságot nyomatékosan hangsúlyozni.

Szeretjük és tiszteljük a dicső 1848-iki eszméket s mélyen érzett lojalitással tekintünk a tisztos aggastyánra, a szabadság és demokrácia ama dicső eszméinek legnagyobb megtestesítőjére: de mindamellett mind a német és magyar őszintén szereti királyát és Kossuthnak legtüzeesebb bálulóját is állami létezésünk alapfeltételének tartja a monarchismust, nem kevésbé a testvéri egyetértést Ausztriával és a szövetséges Német- és Olaszországgal, ezt a legerősebb és legmegbízhatóbb kezességét a békének s nagyhatalmi állásunknak.

Es mindnyájan, egyetlen kivétel nélkül, mindnyájan, elidegeníthetetlen szeretettel csüggnünk Szent-István koronáján s annak felséges viselőjén.

Az orosz sajtó monarchiánk belügyéről. Az orosz sajtó nyilatkozatairól monarchiánk belügyeit illetőleg, a következőket írják Bécsből: Mennyire elfogultá teheti a politikai ellenszenv a különben rendszerint higgadtan, mérsékelt és tárgyilagosan gondolkodó embereket is, ennek legkézzelfoghatóbb bizonyítékát találjuk a „Wjestnik Jevropij”-ben. Ittünk az orosz sajtóval szemben szerkesztett orosz folyóirat legújabb füzetében, a melynek politikai szemléje, egyebek közt, az osztrák magyar monarchia belügyi viszonyait is foglalkozik, az ifjú cseh-part választási győzelem alkalmából a szemle írója úgy találja, hogy „Ausztria Magyarország megkoránt sincs helyreállítva az egyensúly az egyes nemzetiségek és népfajok közt és minden változás, a mely e részben történik, a bécsi kabinet külügyi politikájának alapjait gyöngíti. A magyarok nem mindig fogják a monarchiában az uralkodó állást elfoglalni, hanem idővel kénytelenek lesznek azt megosztani más népfajokkal, a melyek még most csak törekednek az egyenjogúság után. A mostani létszállagos egyensúly pedig nagy változást szenvedhet oly

események következtében, a melynek legközelebb az ifjú cseh-part győzelem volt a tartományi képviselők választásánál. Nem oszadnak el az orosz sajtó nyilatkozatai, ha ily smit valamelyik orosz napilapban olvasnánk, a melynek kegyere a heozozelés és a nemzetiségek felosztása egymás ellen. Ezek a napok a nagy pártváltás olvasóközönségére és a külföldi szavazásra számítanak, míg a „Wjestnik Jevropij” a legműveltebb orosz politikai és társadalmi körökkel toborzza olvasóit. E körök pedig épp oly jól tudják, mint a nevezett szemle szerkesztői, hogy Magyarország nem foglal el más állást a monarchia körében, mint a mely alkotmányos jogánál fogva megilleti és ho y a dolgok zen állspotán semmiféle ő cseh vagy ifjú cseh választási eredmények nem fognak változtatni, mert ahhoz, hogy a csehok a monarchia ügyében azt a döntő befolyást elnyerjék, a mely után áhítoznak, a cseh választókön kívül, még egyéb tényezők hozzájárulása is szükséges. E tényezők megnyerésére pedig ma, a berlini eszavartálkozás és a cseh lapoknak e találkozóssal szemben történt állásfoglalása után kevesebb a kilátás, mint valaha volt. Mitűnt a muszkának a közép-európai szövetség szétrobbantására irányzott törekvései annyiszor szenvedtek hajótörést és a frigy szétrobbantása helyett, mindannyiszor ennek megszüntülését eredményezték, ugy látszik, hogy most az orosz sajtó ismét a régi taktikát veszi elő és a monarchia népeit közt igyekszik vizsályt előidézni. Nem merjük állítani, hogy ezt a célt részben meg nem közelítheti, de azt teljes biznissággal mondhatjuk, hogy a z t a cselet, a melyet ezáltal a le akar érní, t. i. hogy a monarchia külügyi politikája más irányba teljessék, ezen az uton mar éppen nem fogja elérhetni.

Sulkovszky herceg szabaddulása.

Bécs, aug. 19. A tébolyházból megszöktetett Sulkovszky herceg felsége, Sulkovszky Ida hercegnő és gondnokai tudvalevőleg megígérték több bizonyságot, hogy a herceg még a herceg elmebéli állapotát a adjsnak véleményét arról, vajjon beszámítható-e vagy sem. A megfigyelésre fölkerült orvosok: Pelman és Nöthel doktorok, ezt a véleményt terjesztették a bíróság elé, hogy Sulkovszky herceg épeleméje. Tudvalevő dolog, hogy Leidegger doktor és Obersteiner dr. bécsi orvosok, valamint a svájci tébolyház igazgatója, megokol jelentésekben azt a véleményt nyilvanították, hogy Sulkovszky

herceg elmebajos és tébolyháza való. Az orvosszakértőknek ez ellentétes véleménye mellett alig szenvedhet kétséget, hogy a bonni törvényszék, mely 1885-ben Sulkovszky herceget elmebaj miatt gondnokság alá helyezte, a gondnokokat most meg fogja szüntetni.

A törvényszéknek ez a határozata végéig fogja vetni annak az ítélet óta húzódó szenzációsnak pörnek, melyet Sulkovszky Ida hercegnő indított férje ellen. E pör visszanyúlt 1883-ba, a mikor Sulkovszky herceget a bécsi törvényszék rendelkezése a dűblingi tébolyháza zárták. Tudjuk, hogy mily nagy botrányok előzték meg ezt az intézkedéseket. Sulkovszky herceg excentrikus magaviseletével, tékozlásaival magára vonta a hatóságok figyelmét a Bécsbe. Valóságos regényeket beszélt csinyjeiről. A herceg milliókra menő vagyonából óriási összegeket pazaroltak el a rokonai vágre szántottak azzal, hogy ilyen gazdalkodás mellett az a rengeteg vagyon elpusztulhat. Sulkovszky herceg már a Teréziumban, melynek növekedése volt, oly rakoncátlanul viselte magát, hogy végre kizárták. Még jóformán gyermek volt a midőn nőlt vet e magánál jóval idősebb nevelőjét, Leidegger és Viktoriát. 1879-ben elválasztotta őt nevelője a bonni törvényszék, mely utóbb az elvált asszony részére évi járadékot rendelt. Két évvel később, 1881-ben, nőlt vette Jäger Ida színesznőt, ki előbb a bécsi Karl-színházban, majd pedig a stuttgarti udvari színházban játszott. Ez a házasság is boldogtalan volt, noha a hercegnőnek gyermeke is született. A herceg más nőhöz fordult szerelmével s törvényes feleségét elhagyta. Azt beszélték akkoriban, hogy neje és gyermeke számára havonként 90 forintot utalványozott, míg szeretőjének egyszerre 4000 frt ára selyemhártyát vásárolt s három hét alatt 70 ezer frtot költött rá.

Mint hogy a herceget már akkor is örökölt téboly áldozatának tartották, nyilvánosságára került csinyjei nem igen keltek a családhoz. De később oly dolgokat követelt el egy bécsi vendéglőben, hogy a hatóságok közbeléptek s őt az örökölt házába küldték. Fölmerlett annak szüksége, hogy gondnokot nevezzenek ki számára, ami azonban nem volt könnyű dolog, mert viszonyai nagyon bonyolultak valának. A bécsi orsz. törvényszék Bigler dr. ügyvédet nevezte ki ideiglenes gondnokul, s egyúttal a magyarországi birtokait a T a g a n y i aradi ügyvéd gondjaira bízta. Mivel a herceget poros: állampolgár s Bonn mellett levő Pappeladorfba való, a bécsi törvényszék fölszólította a bonni bíróságot, hogy nevezzen ki számára állandó gondnokot és gyámot. Így lett a herceg gyámjává Wilczek s e k Janos gróf.

Ezután is nagy pör folyt a bécsi és bonni törvényszékek illetékesége között Porosz és osztrák jogászok sokat foglalkoztak azzal a kérdéssel, vajjon Sulkovszky herceget, a kinek Poroszországban is nagy jószágai vannak, porosz vagy osztrák állampolgárnak kell-e tekinteni, később a család is beleavatkozott a konfliktusba, s a herceg bátyja, Sulkovszky Alfréd herceg, azzal a kéréssel fordult Wilczek Janos grófnak, hogy engedje át nek a gyám-ágot. A dolog ettől fogva még bonyolódottabb lett, s a bonni és bécsi törvényszék mellett a herceg neje és családja is viszálykodtak egymással. Még diplomáciai beavatkozás is történt. Végre az osztrák szágazásügyminiszterium sként határozott, hogy Sulkovszky herceg poros: állampolgárságát el kell ismerni s Ida hercegnő ennek következtében férje jogába lépett.

A Sulkovszky-család azonban elvesztette József herceg birtokaira való igényét s az egykori színesznőt és gyermekét a rengeteg vagyon örökösétől kellett elismernie.

A mi ezután következett, arra még mindenki emlékezhetik.

Néhány esztendőig mit sem lehetett hallani a hercegről. Csak annyit tudtak róla, hogy a dűblingi tébolyháza van s ott meglehetősen jól élt magát. A törvényszéki orvosok tébolyodottnak nyilvanították őt, még pedig igen veszedelmes betegnek, a kit az idősebb maníja gyötört. Felsősege szellett hánya kedve szerelnt hány vagyonával s hol Bécsben, hol pedig aradmegyei jószágban tartózkodott. Néhány hónappal ezelőtt azt is keresztülvitte, hogy a magyarországi gondnokot, T a g a n y i ügyvédet, állásától fölmontsák s a jószágok igazgatását rá bízák.

A tébolyháza zárt herceget ezalatt meglepte a szabaddulása vágya s május 8-án megszökött az intézetből. A bécsi rendőrség nyomozó levele alapján elfogta őt a zürichi rendőrség. Epp akkor lepte meg a kiküldött rendőrtiszt, mikor egy vendéglőbe tanított meg forrón és őszintelen szeretni.

A persah sah.

N a s r E d d i n persah, az exotikus felség, e hó 26-án vendégnak less, a mennyiben Budapestre érkezik. Ez alkalomból érdekesnek tartjuk őt bemutatni a következőkben: A persák uralkodója jelenleg 58 éves s a Kadsarok dinasztiájából való, melyet egy vitéz ése 1794-ben alapított. Nasr-Eddin a nevezetű uralkodó ebből a dinasztiából. Már több, mint negyven esztendője ül a trónon s ázsiai embernél ritka műveltsége által tűnik ki. Érdekes a jelszó, mely gyűrtűjében olvasható s mely szabadon fordítva így szól: „Mihelyt Nasr-Eddin sah megragadta a kormány gyeplőjét, az igazság híre fölöttébe be a világot, a holdtól a hásk vidékekig.” Lehetősen fölsorolni mindazokat a reformokat, melyeket a sah országában megteremtett. Az utóbbi években vasutakat s számos országutat építtetett országában. Teherrában és ez ország más vidékein a legkülönbözőbb gyárak épültek s könyvnyomdákat, litográfiaikat stb. állítottak föl. Teherrában jelenleg négy újság jelenik meg: Ivan, Eltois, Echo de Persa (francza nyelvű) és Seref osimmet; kétő ezek közül képes újságokat Mehmed H szan Khan Saitane a miniszteri ranggal felruházott sajtóírók, szerkesztői. A hosszú nevű szerkesztő Parisban végezte iskálait és könyvet írt a Kadsarok dinasztiájáról. A sah kitűnő festés és rajzolás nagy barátja keleti muzikánkt. Trónralépése után nemcsak a szepmüvészetek számára külön miniszteriumot alapított s altatváloki közül igen sokat kik a festészethez tehetőseggel bírók, továbbá képzés végett külföldre küldte. Ma már tömérdek művésze van Parisban, kik a közép-európai jóvá nagyob tehetőseget a tunk el a külföldön Teherrában sok műmüveket teremtettek. Kiváló gondot fordított a sah az utóbbi időben hadseregének és hajóhadának reorganizációjára is. Nasr-Eddin télen Teherrában lakik, honnan gyakran tesz kirándulásokat környékbeli palotáiba vagy vadászatokra. Napközben a Birun-ban (férfi-tereknek) tartózkod

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája. (Augusztus 22.)

A bolygóútz.

Mese felnőtteknek. Írta: Mary Cölle. Hol volt, hol nem volt, egy viruló város fényes palotájában élt egy oszadésszó leány. Aranyzintű haja mint egy földig érő köpeny vette körül karcsu termetét és sötét, tüzet villámoló szemek olyanok voltak, mint a fekete gyémántok. Mindenki megbámulta őt. Szépsége mellett még még észszel i pazarul áldotta meg, — pedig a szép liza mindent nem érdemelte meg, mert szívtelen volt és kaczer. Legnagyobb örömet abban lelta, ha látta, hogy imádói szenvednek érte. Ezor és ezer keszélylyel gyötörte őket, mind egyikkel kacszerkódott, mind egyikkel féltőbrezta a féltékenység őrdögét, s végül mindannyit kikacszarta. Egy fiatal tudós megörült miatta, egy katonatiszt főbe lölte magát, ablaka alatt, két másik imádója elkacseredve visszavonult a világtól — s a szép liza minden egyes ilyen kacszertrófa után szívéből kacsgott, oly mulatságosnak találta a saegény emberek meg nem érdemelt sorását! Az emberek nem bírtak felfedezni természet rejtelvények titkait, — pedig hál e tők olyan közel fektűt mindenikhez: — a szép lizának nem volt szíve. A fiaikért remgő anyák mindennap imádságukba szóták azt a kívánságot, hogy: büntesd meg uram e kaczer teremest! És az Ur, aki sokáig szokott tűrni, végre maga is megsokálta az áldozatok számát, és meghallgatta az anyák forró könyörgését. A szép liza, egy bál, alkalmával, egy

örletes sebességgel tánczolt keringő alatt ősszerogyott tánczosok karján, és meghalt.

Mint minden embernek, ugy lizának is volt egy őrangyala, ki megkönyörült rajta s felvitte a lelkét az Ur színe elé.

A mindenek ur azonban hajthatatlan maradt. — Annak, a ki bűneit megbánja, megbocsátok! De te nem bántad meg vétkeidet, élted utolsó percéig szívtelen voltál és kaczer, mulattál embertársaid szenvedésein, méltó büntetést érdemelsz. S mivel éltedben szépségeddel kápráztattad el az érte rajongókat — így csalva őket a kétségbeesés őrvényébe — büntetésül lebegj hazug fény gyánat a bűzhűt posvány felett, — légy örökké bolygó tüz!

S az Ur parancsa teljesült. A szép liza bolygó tüzé változott és sötét éjken — a mikor a holdvilág nyugodni tért — ott tánczolt a zöld fűvel beült posványok felett, csalfa fényével tévűtra, őrvénybe vezetve az eltévedt vándorokat.

Egy szivaros éjszakán arra jött egy deli ifju. liza jól ismerte őt. Ő volt az egyedűli, aki nem szerette és nem félt tőle, mikor még a földön szépségével uralkodott.

Talán ő volt az egyedűli, a kinek szava szívég hatolt volna, ha lett volna neki szíve. Ez azonban nem szólt neki szerelemről, komoly szemek jószágos számalommal tekintettek rá, a mi olyan különös érzéssel töltötte el a szép liza egész valóját, hogy meg is kérdezte tőle e sajátságos tekintet értelmét és okát. — Szánom magát! — volt a felelet. — S vajjon miért? — Miért? Mert oly szép, mint csak az isten anyyala lehet, imádja mindenki, teljeit minden vágya gazdag mint egy királynő s mégis szerencsétlenebb, sze-

gényebb a legutolsó koldusnál, mert nincs szíve, mert nem fog soha szeretni. Már pedig boldog igazán csak az lehet, aki tud szeretni forrón, végtelentl — Nem az boldogít bennünket, ha szeretünk, hanem az, ha mi szeretünk; ha szerelmünk langját jobban szeretjük önmagunknál és minden egyébnél a világon; ha odaadjuk érte örömmel életünket s ha kell, még üdvösségünket is. Ez az érzelem, ez a szerelem teheti csak az embert boldoggá, maga ezt nem ismeri a ezért nem lesz boldog soha.

Ez volt az ifju felelete, a mire a szép liza megint csak elkacszarta magát és lejtette tovább a keringőt. Akkor, az évek mámorában, önnepeltetve mindenki által egy pillanat alatt felvedve volt e mondas; most azonban, most, midőn Bolygóútz meglátta ezt ifjút, a kinek egyedűli volt bátortagra megmondani neki az igazságot oda lenn a földön, megint eszébe jutott e bális cserevés.

Különös érzés vett rajta erőt, e y od-dig nem ismert felet m.

Ő, a ki gunyos kacszarta ki az emberek fájdalmát, irtózza gondolt arra, hogy e bátor ifju, ha a posványos talpra lép, menthetlenül el van veszve. Már látta elmerülni deli alakját a mélyéig s iszapba, látta halvány arczán a kétségbeesés fájdalmas kifejezést, hallotta segélyér kiáltani s emberek nem voltak sehol, a kik megmentsék. Borzasztó! Meg fog halni, ha átlépi azt a keskeny utat, mely az erdőt a posványtól elválasztja!

Már pedig rálep, mert ez a vándor sorsa, a kit a bolygó tüz vezet a koromsötét éjszakán.

Szent Isten, már az erdő szélén áll, habozva, hogy merre tegye lábát, — még egy lépés s akkor örökké veszte van. A bolygó tüznek e pillanatban okvetlenül világítania kell, — az ifju meglátja az utat s akkor mindenné vége! S a mit nem tett meg soha a földön,

a mire búzka volt még az Ur színe előtt! is, azt megtette most, ez ismeretlen érzés behatása alatt: Bolygóútz leborult a földre s össetett kézzel imádkozott a mindenség urához hogy mentse meg e bátor és nemes ifju életét, ne hagyja őt elveszni. Rájön inkább ő rá, az elkárhozottra, nagyobb büntetést, szívezen eltűr mindent, — áldani fogja az Ur irlalmát, csak őt mentse meg, őt ne hagyja elveszni.

Es ime, s'lig végezte be imáját, a bolygóútz fénye elhalványodott, az ifju kitért egy másik útra, elkértelte a posványt s minden baj nélkül ment tovább.

Bolygóútz e pillanatban érezte legelőször, hogy mi a boldogság, hogy mi a szerelem.

— Meg van mentve, — sutogá, — s áldtan rogyott le a földre.

Mire feléledt, megint az Ur színe előtt találta magát, ahova eszméletlen állapotában vezette fel őrangyala.

— Uram! — könyörgött földre hullva, nagy a te irlalmad, örökké dicsőrem nevedet!

— S nem félsz az örök sötétségtől, a a pokol kínjától? — kérde az Ur.

— Számomra nincs sötétség, nem létezik kin felele egészen átszellemült arczom Bolygóútz mert mindent győzörre változtatja ama tudat, hogy ő érte szenvedek.

S ar Ur, ki minden erények között legőbbre becsűli az isteni szerencet, az őszintelen szerelem erényét, fölemelte a sse relemőt átszellemült Bolygóútzat, s így szól hozzám: — Megváltottad megadat, tiszta őszintelen szerelmed lemosta vétkeidet. Légy ezennel őrangyala amaz ifjunak, kit jobban szeretted önmagadnál.

S a megmentett ifju ma is legboldogabb embere a világnak, nem is sejtve, hogy a szép liza örökké felette, a kit

ben, régi kedvesével, V e e s e g h i Luj-
sával, billárdozott. Mikor fogolyok nyilvá-
nitották, tiltakozott az ellen, hogy a hatá-
ságot az ő privát-ügyeibe avatkozzanak,
mert teljesen ép elméjének érzi magát a
semmi ok sincs arra, hogy tébolyháza-
n tartassék.

Tiltakozás a azonban sikertelen maradt.
Bécsben egyúttal elopták azokat az embere-
ket, akik a herceg székését elősegítették.
Nevezetesen N e i t s c h a e h e r t,
a Leidesdorf-féle intézet inspektorát és
K r a u t z f e r t n e r betegápolót, kiket a
bécsi törvényszék tudvalevőleg elítélte nyil-
vános erőszakosság és a herceg megkülö-
nböztetésen való bűnrészesség oszímén. —
B r a u n e i s dr. ügyvéd, S u l k o v s z k y
I d a hercegnő képviselője, a herceg letar-
toztatás után teljes hatalommal felruházva
rögtön Zürichbe utazott, hogy a herceg ki-
adtságát kieszakozolja. A svájci hatóság a
kiadást megtagadta, azzal a megokolással,
hogy Sulkovszky herceg, mint porosz alatt-
való és mint bonni illetőségű ember a bonni
törvényeknek adandó át. A többi a bonni
törvényekre bízták és erre Sulkovszky her-
ceg családijára, névleg testvéreire nézve
ismét elérkezett a kedvező pillanat, hogy a
herceget ismét vagyonának birtokába helyez-
zék.

Erdekeinek képviselővel F r i e d-
m a n berlini ügyvédet bízták meg. Ez a
Friedman azt akarta bebizonyítani, hogy a
herceg éppenséggel nem háborodott elmeje,
amit már szöke is bizonyít. A bonni tör-
vényezést a dolgot nem döntötte el, sem a
Brauneis, sem a Friedmann kedvére: a két
véd között különben is egy igen ádótlan
polémia kerekedett; a bonni bíróság az arany
közvetítést választotta ítéletében, ki-
mondva, hogy a herceget ismét elmeorvo-
sok meggyógyítása alá kell vetni, mert a por-
osz törvények sztrichi vélemény alapján
nem döntheti el, hogy örül-e Sulkovszky
vagy nem. Ennek fogva a herceget átallit-
tották a Bonn mellett levő elmegyógyító
intézetbe.

Itt azt mondták, hogy Sulkovszky her-
cegnék ép az elméje a nem lehetetlen,
hogy mire a sorok naplóját látjuk, a sok-
kat zaklatott herceg már szabad ember. A
gyámság alól való felzabadításból termé-
zetesen a jogi kérdések egész sokasága
származik; egyik főkérdés, mi történik
azokkal a művészekkel, melyeket a her-
ceg felelősségi hatálya alá a müncheni mu-
zeumnak adott és a Rothschild Nataniel
barónak eladott fegyverekkel. Pörök egész
szubtaga várható. Sulkovszky Ida hercegnő,
mihelyt a bonni bíróság határozata jogerős
lesz, át fogja adni a jószágok kormányzatát
férjének s maga abból a járadékból fog
élni, a mi a herceg neki ad. Kérdés az is,
mi történik azzal a két betegápolóval, a
kik Bécsben elítéltek, a mért a herceget
megszékkítették. Ezek tudvalevőleg azzal vé-
dekeztek, hogy a herceg ép elméje volt.
Semmiégyé panaszuk most van függőben.

Orvosi körökben is nagy a szenzáció,
hogy a hírneves speciálista-tudósok így
lecsapáltak egymást.

KÜLFÖLD.

Keleti ügyek. A T i m e s bécsi le-
veletoje augusztus 16-áról távirja: A csar-
rendkívüli módon jart el, a Sz.-Szaniszlórd ar-

codik a kihallgatásokat ad, vagy kormány-
ügyeket intéz el, este az Euderm-ba (bügy-
terembe) vonul vissza, a hol körülbelül
reggel kilenc óráig marad. Tavasszal el
kötözik a városból a palotából palotába
vándorol, mindenütt néhány hetet töltve.
Nyáron a hegyek közé megy, többnyire a
Laur völgybe vagy Sh ristaneckbe, az Elbe-
völgy hegyébe. Kedvelési igazán szeré-
nyek; legnagyobb gyönyörűsége a vadászat.
Tavasszal lovasmeneteket is rendez, azzal
pedig nagy hadgyakorlatokat.

Egy perca lov-reny fölöttök érdekes.
Ime egy ilyen versenynek leírása. A Te-
heránói mintegy fél körök (31 kilométer)
távolságra felvő versenyére ezer ember
vonnak ki. A tágas tér, melyet gyalog- és
lovass csapatok fogtak körül, tarka képet
nyújt. Legelsőbbben a sah sakra ötlik szu-
munkbe. Közélsben az egész tehériani hely-
breg sorakozik míg a seneasr keleti mo-
tívum olykor francia op rettekől való
darabokat is játszik. A sátrak előtt vonul el
a sárpálya s m-llette az akadályok, persz zászló-
k-l-l fe diszítve. Egy órák érkeik meg a
sah hatogatú diszkosiban. Nagy számú teve-
knérás, az udvari méltóságok s a fő-
kincstárnok emelik a menet fényét. A ver-
seny programszerben kezd dik; minden
husz perczben új verseny kövöztetik. Ezek
három osztályra vannak felosztva: az első-
ben hatszor, a másodikban négyszer s a
harmadikban kétszer kell körüljárni a pá-
lyát. A díjat többnyire arab lovak viszik el
a csak nagy ritkán a turkoman faj. Verseny
után a csapatok elvonulnak a főlégsé előtt.
Legelsőbbben a gyalogcsapatok, aztán a lo-
vascsapatok s legvégül a tere tüzérség.

A királyi téli palota összefüggéstelen
a a stilusban nem harmonizáló építmények
konglomerátuma.

A sah európai látogatójáról és élmé-
nyeiről naplót sokokt írni. Az 1873. évi
európai utjáról irt naplójában a többi közt
A n d r a s s y s Gyula grófol, az akkori
külgyminiszterrel, ezakt írja:
Ma volt nálam Andrássy, a vezír de-
valot kávdassa. Tüzes és szerényes vérmé-
nyű (a perzsa kifejezés szerint: tüzes

közép keresztjét adományozta G r u e f f
bolgár ex-századosnak. — Ennek az
embernek a legnagyobb része van a Sándor
Lolgar fejedelem elleni árulásban. Ez ese-
mény ó, mely kompromittálta őt saját
házában minden becsülettel ember előtt,
Grueff Oroszországban tartózkodott és több
összeesküvést rendezett a bolgár kormány
ellen; melyekből azonban mindig ép hőrel
mentekül meg. A politikától eltekintve,
Grueff soha sem élvezett jó reputációt és
a ezár soha sem tőtetta volna őt ki, ha
Oroszország politikája most nem állana ab-
ból, hogy felbátorítsa a béké-
m i n d e n m e g s a v a r ó j á t E u r ó p a
kelet felé. Grueff kitűn-
tetése fenyegetést jelent a porta ellen
és durva, ellenséges tény a
bolgár kormány ellen.

A pátervári szlovobil bi-
zo'tság Miklós montenegrói fejedé-
lombel feliratot intézett, a kovosói emlék-
ünnepély alkalmából. A fejedelem oly tar-
talmu válszát küldött, mintha magát az
egész szlov nép predestinált uralkodójának
tekintene. Azt írja, hogy Szerbia
régii nagysága csak az
összes szerbeknek Orosz-
országhoz való csatlá-
kozása által állítható
helyre.

Francia polgármesterek nagy lakomája.
A m a i r e e k l a k o m á j á n
C a r n o t köztársasági elnök a közegta-
nács elnöknek felkérésétőlje következőleg
válaszolt: A mai ünnep a nemzet szolida-
ritás manifestálása. Franciaország a nép-
ké látogatás által miúndt nyérhet. Van-
d e i s k o n s t a t á l h a t j a k , h o g y a f r a n c i a n é p
a köztársasági kormányzat alatt ismét el-
fogadta azt a helyet, mely meg-
illó őt a világban. biztosította füg-
getlenségét és előkészítette a halsá-
dást, melyre a munkás demokraciának
törökénie kell. A kiállításról szólva, kijelen-
tette az elnök, hogy a kiállítás látogatására
jött idegenek rokon-szenvük nyilván ászál
emelték e nagy mű fényét, mely jellegénél
és m a n i f e s t á c i ó k o l k o l f o g v a , a m e l y e k e r
alkalmát adott, Európa legnagyszoribb
b é k e m l é k é n e k n y i l v a n i t o t t a k .
Franciaország és a köztársaság egygyle-
tek — végző szavait az elnök — s a kö-
társaság meg fogja tudni szüntetni a sze-
rencéltlen viszályodást.

A francia szentus elnök Leroyer
személyesen tudatta Carnot köztársasági el-
nökkel Boulanger és társainak elítélését.
Egyúttal tudatta Leroyer a szenatus három
baloldali pártjával azt a felszólítást, hogy
a kormány erejesebben járjon el a boulan-
gismussal szemben. C a r n o t T i r a d m i-
nisterelnököt, a ki Aixben időzött rögtön
Páribba hívatta. A minisztertanácskozás
szállmi főlövérszék, mely Carnot el-
nöklete alatt s Elyseben tartott, Frey-
ouinet hadügyminiszter jelentést tett azon
külömböz vizsálatot eredményéről, a me-
lyeket tárgyalásainak megkezdése előtt fo-
ganatosított ama tényekre vonatkozólag
a melyeket a főlörszék kilenczsz bizott-
sága több tiszte vonatkozólag a vizsálati
iratokból megállapított. Freyoinet egyúttal
tudata a minisztertanácsval, hogy a hétéli
minisztertanácsban jelentést teend a rü-
szabályokról, melyeket a kompromittált
tisztakkal szemben fogatosított. Freyoi-
net eddigelé azt nem intézkedhetett vég-
legesen az ügyben, mert be akarta várni a
vértárgyalásnak eredményét, mely mint
előlr látható, sok újabb adatot hozott ez
ügyben napfényre. A komolyan kompromit-
tált tisztak száma mintegy száza megy.

A XIX. Siécle londoni tudósítójától
a következő táviratot hozza: A boulangista
bizottság összes tagjai Hérisse kivételével
jelen voltak a gyűlésben. A párisi képviselő-
jelöltek listája majdnem egész teljességben
megállapított. Déroulede több listára
részére, kiket jelölteként szeretne felép-
tetni, a tábornok irásbeli támogatását kérte
ki E n e v e k f e l e t t i g e n e r s v i t a t á m s d t .
Boulanger és Déroulede nem tudtak meg-

apyezésre jutni. — Mindazonáltal bizonyos,
hogy Boulanger és híveinek jelöltségét már
legkisebb tudomásra hozza a párisi
választóknek.

A krétai zavargások. A török kormány,
mint a kedden este érkezett konstantiná-
polyi jelentések mutatják, erélyesen hozzá-
lított Krétán a rend helyreállításához. Ha r-
m i n o s z e r f ö n y i k a t o n a -
s á g ö s z e p t o s i t a i t k a s i z e t e n s e h a d e r
mindenesre elégséges lesz arra, hogy
a forrongó görögöket féken tartssa a laza-
dás tovább terjedését megakadályozza. Re-
méltető, hogy a hatalmak teljesen szabad
kezt engednek a fölkormányzásnak s nem
fozjak ellensúlyozni az ő intézkedéseit, de
Oroszországnak sem engedik meg, hogy
közvetve megnehezítse a katonai intéz-
kedések sikerét. A görög kormány minde-
nesetre kényes helyzetben lesz, ha a
porta reákszálja magát a leghathatósabb
eszköz alkalmazására, melyet Hobait pss
használt annak idején. — Erre látszik
utalni mai konstantinápolyi táviratunknak az
a jelentése, hogy egy jelző gőzös küldetett
a szigetre, melynek feladata alig lehet más,
mint Sziráknak szemmel tartása, a melyen
át a görög lázítókat a szigetre juttatják, hogy
ott a forradalmat éléssék. Holart pssa Szirá-
tengerzár alá helyezte s azonnal vége
zett a lázadásnak. A porta ha nem is fogja
ezt a radikális eszközt alkalmazni, a hadi-
hajó kiküldése által mindenesre el fogja
érni azt, hogy tudomást nyer arról, mely n-
y i b e n v e z z r e s z t G ö r g ö r s z á g
a krétai zavarko-
b a n n e l h o z k e p e s t e t h e t i m e g a t o v á b b i
intézkedéseket. A görög kormánynak tehát
érdekeben fog állani tenyleg bebizonyítani
Európa előtt, hogy komolyan «karja a rend
helyreállítását, még azon az áron is, hogy
azaj: alattvalói egy részének, még pedig a
lejármasabb résznek ösztáivalval jól ellá-
tásba. A szövetséges nagyhatalmak magá-
tartása köztötelentől oly erkölcsi támaszt
biztosít a török kormánynek, melynek Gó-
rögországra is meg lesz a maga hatása, ha
ugyan ott a kormány képes és hajlandó te-
kiütését és akar tál a béke érdekében ér-
vényesíteni.

Anglia és a harmas szövetség. Az an-
gol képviselőház radikális parlarnyalata
minden alkalmat megragad, hogy a kor-
mányt nyilatkozatra kényszerítse abban az
irányban, mint tárgyalások folytak O. bor-
neban a német császár látogatása idejében
a minő magatartást fog követni a kormány
abban az esetben, ha a szövetséges nagy-
hatalmak kénytelenek volnának a fegyveres
erő hatalmára pilléni. Az a válasz, melyet
F e r g u s s o n a l l a m t i t k á r L a b o u-
shere kérdésekre adott, teljesen megfe-
lélt ama tradícióknak, melyek az angol
kormány diplomáciai eljárását ily kényes
kérdésekben szabályozzák. Fergusson ugyanis
mint távirataink hírlt hozták, kijelentette,
hogy Anglia kormány s e m m i f é l e
o l y k ö t l e z e t t e s z e t t e s z e g e k e t
n e m v á l l a l t m a g á r a , m e l y e k
c s e l e k v e s i s z a b a d s á g á t
h á b o r u e s e t e r e m e g k ö t t e t
n é k , v a g y e g y e b e k e n t i s
a k k e n t k o r r i -
t o l n á k , h o g y a f e l m e r t ő l e s e t k e z
k e p e s t n e A n g l i a e r d e k e i
s e m p o n t j á b ó l i t e l t h e t i m e g
f o g a n a t o s i t a n d r e n d s z á b á l y o k
szükségét. Ez természetesen éppen nem
járja ki, hogy az angol kormány Osbornen
b i z o n y o s p o z i c i ó n l i s e t e k r e
n é z v e s , m e l y e k A n g l i a l e g s z á m t a b b
érdekeit érintik, n e j e l e z t e v o l n a
h o g y m i l y i r á n y b a n a z a n d e k
k o z i k e l j á r n i . — E r r e m u t
F e r g u s s o n n a k e z a t o v á b b i n y i l -
k o z a t a , h o g y e g y e n e s e n a b s z r d
f e t t e n i a z t , h o g y O s b o r n e b a n
a német császár ötletét egyáltalán
n e f o l y t a k v o l n a p o l i t i -
k a i k r d e s e k f ö l t t e s z m e c e r e k .
A n y i t e b á t F e r g u s s o n n y i l a t k o z a t a i b ó l
is k i d e n t , h o g y t e n y l e g t ö r t e n t e k
o l y t á r g y a l á s o k O s b o r n e b a n ,
m e l y e k A n g l i a v i s z o n y a t a h á r -
m a s s z o v e t s e g h e z é r i n t e t t e k
s h a e t e k i n t e t b e n f o r m a z o t t
s z e r z e d é s n e m k ö t t e t t i s a z
a n g o l k o r m á n y e s a n é m e t
d i p l o m a c i a m i n d e m i r á n y b a n
t i s z t á z t á k a z t , h o g y a z
a n g o l k o r m á n y r e s z e r ő l m i n d
m a g a t a r t á s v á r h a t o a b b a n
a z e s e t b e n , h a a h a r m a s s z o v e t s e g
e s a t ö b b i h a t a l m a k k ö z z e t
e g y e s e k k o n k r e t k é r d é s e k r e
n é z v e k o m o l y e l l e n t e t e k m e r t l e n e k
f e l .

A Boulanger ért lejutó hírel utóhá-
tása ellen körmszakaditg véd-kezik az ex-
tábornok hívei-lánakza — de nem nagy
sikerrel. Páris egyik külvárosában, G r e-
n e l l e b e n , p é n t e k e n e s t e b o u l a n g i s t a
gyűlés volt, a melyen L a g u e r r e s
L a u r k é p v i l e t k . később p-dig D e-
r o u l é d e i s m e g j e l e n t e k . L a g u e r r e
L o n d o n b ó l j ö t t a g y l é s e , h o g y o t t
m a g a d i j a a B o u l a n g e r e l l e n i t e t e t k .
L a g u e r r e a t á m a d á s a p á r i s i l - p o k
s z e r i n t i g e n y e g e v o l t , e g y r e s z t m e g
a t e n g e r i b e t e g e s z e t t e s i n y l e t t e , m á s r e s z t
p e i g n e m t u d t a l e k a d e n i e l l o g u l t s á g á t
S z e r i n t e a z ö s z e s k e n t i v e r e s
a m e r n y l e t t e r e v o n a t k o z ó v á d t r y
m e s b e s s z é d . L a u r d i o s e r t e B o u l a n g e r
m i n t a z e g y t e n s z o c i a l i s t a t , a k i a z
o t t o b b i k o r m á n y o k a l a t m i n i s t e r i
s z e k e n b e n t l t . B o u l a n g e r L a u r
s z e r i n t a z e g y d ö l t i , a k i s a i r e n
v i s e l t e a l t a l a n o s s á g b a n F r a n c i a o r s z á g
e r d e k e i t k i l ö n e s e n G r e n o l l e k i l v a r o s
e r d e k e i t . B o u l a n g e r a m u n k a s z o s t á l y
e g y e d i k b a r t a j a s z e t m e g t e t t e k e l
i s m e g f o j a m u t a t n i . H a a b o u l a n g i s m u s
m e g s z e n t i t t a s z o c i a l i s t a l e n n i , s z o l ó
r ö g t ö n m e g v á l n a p á r t l o l . F e l t u n t
h o g y L a g u e r r e a k i m e n t e g e t t i
B o u l a n g e r p e n z e l m e i t s d i o s i t e t t e
R o o t - f o r t o t , a h a r m a d k e l t e l t e r
D i l l o n o r t h a l i g a t o t t . L a g u e r r e
f e l l e p t k é p v i s e l j e l ö l t a l a p á r i s i
1 5 - k i a r r o d i a s e m m á s o k v á l a s t o t
k e r l e t t e b e n , a h o l a v a l a s t o k
g y l é s e j e l l ö s z e g t e g y h a n g u l o
e f o g a d t a . A g y l é s e l f o g a d t o t t
e g y h a t a r o z á t i j a v a s a t o t , a m e l y n e k i
m e g a s z e n a t u s t e h e t e t l e n
ö r g e j e n e k s m a g a s z t a l j a
B o u l a n g e r t a z é r i , h o g y a n e m z e t t i
v e d e m e r ö s i t e t e r o i g é n y b e
v e t t a a h a d g y m i n i s t e r i u m
t a r t a l é k a l p i a t i s .

LEGUJABB POSTA.

Királyunk születésnapja Pétervárott.
F e r e n c s J ó z s e f Ő F e l s e g e s z o l -
l e t é s n a p j á t a c s á r i p á r K r a z -
n o j e - S z e l o b a n a s z o k o t m o d o n
ü n n e p e l t e m e g . A z e k a l k a l o m b o l
a d o t t d e j e u n e r n , m e l y r e
a z o s t r á k - m a g y a r n a g y k ö v e t s e g
s z e m é l y z e t e i s h i v a t a l o s v o l t ,
S á n d o r c s á r p a r h a t e m e l t
F e r e n c s J ó z s e f Ő F e l s e g e s z e g
e g r e s z e g é r e , m i r e a z e n a k a z
o s t r á k b i m n u s z t z e n d i t t e r á .
A c s á r e s a j e l e n v o l t t ö b b i
f e j e d e l m i s z e m é l y s e g e k , k ö z t ü k
a m o n t e n e g r o i f e j e d e l e m e s
a m e k l e n b u r g i n a g y h e r o z e g
o s t r á k - m a g y a r r e n d j e l e i k
s z a l a g j a i t v i s e l t e k .

Egy hadtestparancsnokunk toaszlja.
A király születésnapja alkalmából Graozban
rendezett banketton az odaváló tiszti ka-
szinban S o h n f e l d b á r o h a c t e s t p a r -
a n e c o k m o n d o t t f e l k ö z s z ö n t ö t ,
m e l y b e n u t a l t a r r a a l e k e s f o g a d t a t á s r a ,
a m e l y b e n u r a l k o d n o k n a t a f e l n á k
s z o v e t k e z t o t t n e m e t n é p e s
a n n a k i j u o c s á s z a r r e s z e i t e t t e
s e z e k e t m o n d á : „ H á l á s a n e r e z t
ö k á t m i l i s a z t a s z e r e t e t e t
e s r a g a s z k o d á s t , a m e l y e t a z o m s z e d
d u n k e s b a j t á r s u n k , a k i v e l
v á l l i t v e f o g u n k h a r o z o l n i , h a a
k ö z s e g e l l e n s e g l e k s z e d e s
ö r d i l l e s s z ó , s z e r e t e t t u r a l k o d
n o k i r á n t t a n u s i t o t t . ”

Natalia királyné hazatérése. A szerb
radikális part választmánya, melyben
van minden kiváló pártvezér. le. utóbb gyű-
lést tartott, hogy a szkupatna választá-
sokra jelöltekét állítson fel. A gyűlésben
a legtejesebb egyetértés uralkodott s ez
m e r o z a l o j a m i n d a m a h i r e k e t , m e l y e k
a p r t b e n f e l m e r t o t t e g y e n e t l e n s e g e k r o l
e l t e r e d t e . A s k u p a t n a e l ő t e r j e s z t e n d ő
j a v a s l a t o k m a r e l k é s z ü l t e k . — A „ M a l e
N o v i n a e ” j e n t i , h o g y a r g e n s e g s
a k o r m á n y i s m e t m e g b i z o t t a k a t
f o g N a t a l i á h o z k ü l d e n i . H o g y a z t
a j á n l j a n e k i , f o g a d j a e l M i l i n
l e g t ö b b i p r o p o z i c i ó t s a z u t á n
o j j o z o n B e l g r á d b a f i a l á t o g a t á s a r a .
— B e l i m a r k o v i o s e s P r o t i o s
r e g e n s e k e s e r b i a l f ü r d ö k b e
m e n t e k k u r á r a . N a t a l i á k i r á l y n é
e l a l l o t t a t t o l a s z a n d é k á t o l ,
h o g y B e l g r á d b a j ö n .

NAPTAR.

Augusztus 23. Csütörtök. Róm. kath. nap-
tár (Aug. 23. Prot. naptár: Filibert. Görög-orosz
napár: Aug. 10) Lőrcincz. Rt. Nap két 5 óra 7
perczkor, nyugat 6 óra 37 perczkor.
Augusztus 24. Az aradi asztalosmesterek egy-
letének társasosoraja a Valenta-féle vendéglőker-
helyiségben.
Augusztus 26. Aradváros iskolásközeinek havi
ülése d. u. 5 órák.
A „Kölcsey Egyesület” könyvtára (Szabad-
vár 1. sz.) a közönséges rendezésére áll kedden
és szombat d. n. 3-4 órák között 11-12 óra
között.

„A RADI KOZLÖNY”

(Megjelen mindennap.)
Előfizetési feltételei.

Helyben hához hordva:
Egy évre 12 ft — kr
Fél évre 6 „ —
Negyed évre 3 „ —
Egy órára 1 „ —

Vidékre ezétküldve:
Egy évre 14 ft —
Fél évre 7 „ —
Negyed évre 3 „ 50
Egy órára 1 „ 20

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek
előfizetése július végén lejárt,
hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani
sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése
ben fennakadás álljon be.
Arad, 1889. július 25.

Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

HIREK.

ARADÉS VIDEKE.

Lapunk felelős szerkesztője külföldi
utjából hazérkezett s a lap szerkesztését új-
ból átvette.
— Személyi hír. Szóll Farkas
kir. táblai bíró rokoni látogatására Aradra
érkezett.
— Szent István napját Aradváros kö-
zönsége megítte az idén is fényesen. Dél-
előlt 10 órák a minoriták templomában
nagyimise tartották, a mi különösen azért
volt előlt az előlt évekétől, mert ez aka-
lomsal az aradi helyörség teljes
t i s z t i k a r a j e l e n v o l t a z i n t e n i z -
t e l e t e n . N e v e z e t e s e n o t t v o l t C r o n e b
o l d F e r d i n á n d t á b o r o k , v á r p a r a n o c n o k ,
a 39. s a 33-ik g y l o g e z e r t i s z t i k a r a v a l ,
J a n k y e r a d e s h o n v e d d a n d á r p a r a n o c n o k .
T a r j a n y i A k o s h o n v e d h u s z á r
e z a d a c , a h o n v e d h u s z á r s a g y l o g h o n v e d
t i s z t i k a r . — a p o l g á r i h a t o s á g o k r e s z e r ő l
F á b i á n L á s z l ó f ő s p á n , O r m o s P é

terálpán, S a l a c z Gyula polgármes-
ter, S z e t h m á r y Gyula megyei fő-
jegyző, O t t r u b a y Károly kir. törvény-
széki elnök, valamennyien díszmagyarban,
Aradmegy és város teljes tisztikara, a tör-
vényesség birói és jegyzői kara, a kir.
törvényszék P a r o c s György ügyészével,
kir. járásbírósság K u l e g r I s t r á n j á r a s -
bíróval, a magyar kir. állanvadász aradi
bizletvezetője M a k r a y József bizlet-
vezetővel s a f ő l y e l d ö k k e l , a z a r a d - c s a n á d i
egyesült varutak tisztviselői, a királyi
posta- és táviratbizlet tisztikara P u r o
e l l B é l a b r . főnökkel, T e l e s a k u
P é t e r g r . k a t h . e s e r e s e , a L y o z o m t a n á r i
k a r a K u n o s E l e k i g z a t o r a v a l , a t a n i t ó -
k é p z e d é K e r n e r P é t e r r e l , a k i r . j ö -
s z a g i g a z g a t o s , a k i r . p é n t ű g y i g a s z a g o s á g ,
a k i r . d u h a n y b e v á l t o - h i v a t a l F e i c h
t i n g e r M i k s a f ő n ö k k e l , a z i p a r t e s t t ű l e t
F i k k e r J ó z s e f e l n ö k k e l , R o s e n t
h a l o s e n d ö r r a z á d o s a c s e n d ö r r e g g e l ,
N y á r y B é l a e s S o m o g y i L á s z l ó
r e n d ö r k a p t a r y o k d i z m a g y a r b a n , a h a d a s -
t y a n , h a d s z e r , t ű z t ö l t ö g y e l e t e k s t b . A p a d -
s o r o k a t u g y , e l ö k e l t , j o b b a d á n h ö l g y e k b ő l
á l l ó k ö z s e g t ö l t ö t t e . A m i e k , m e l y
a l a t t a t e m p l o m i z e n e - é n e k a r j á t s o t t ,
S z s b ö A v c l i n m i n o r i t a t y a , a z a m e r i -
k a m i n i o n á r i u s m o n d t a , k i m o s A r a d o n
t a r t ó z k o d i k . M i k e u t á n m e g i n d u l t a k ö r m e n -
t e a k ö r h á z k é p n á j a b o z , m e l y S z e n t -
I s t v á n e m l é k e r e s z e n t e l t e t t e . A n e p e s m e -
n e t b e n r e s z t v e t t e k a z e g y e s ű l e t e k i s , m e l -
y e k n e k e l é n a t i z o l t o e g y l e t z e n e k a r a j á t
s z o t t . A k ö r h á z - k á p o l n á b a n F e j e r A l a d
m i n o r i t a t á l l o z á r m o n d o t t l i t a n i á t e s
b e s z e d e t t m i r e a m e n e t d é l i h a r o m e g y e d
e g y o r v i s z a t a t a m i o r i á k t e m p l o m á b a s
a z t a n e l o z o t t .

Kinevezés H e g y e s s y Károly
aradi lyozomai tanár huszonkilencz felte-
reztett tanár közt a Ferencz József inté-
zet praektekusvály nevezetett ki. Miután az
állás azonnali elfoglalására táviratilag felkér-
tetett, már is is utazott Aradról.

Érdekes díszbejött rendezett az
aradi polgári lövész-egylet szent-István
napján a városi legiti Wittmann n n -
v e n d ö g i n a g y t e r m e b e n , d é l i i ó r a k o r . A
b a n k e t t e n e z u t a l a h a t o s á g o k i s k é p v i s e l -
v o l t a k , m e g p e d i g f e j e k a l t a l , a m i g e n
j ó b e n y o m á s t k e l t e t t . A t e r e m i g e n c s i n o -
s a n v o i t d i s z i t t e e s a t e r t e k e k t e t z e t t
v o l t a i g e n k e l l e m e s e n h a t o t t a j e l e n v o l -
t a k r a , k i k m i n t e g y s z á z a n l e h e t t e k . A b a n -
k e t t e z e d e t e l ő t t a t e r e m e l ő t t i t e r r a z s z a
g y l t e k k i a j e l e n v o l t a k , v á r v a F á b i á n
L á s z l ó f ő s p á n t , k i t S a l a c z p o l g á r -
m e s t e r e s G r ü n v a l d J ó z s e f f ő l v e s z -
m e s t e r a b e j á r a t n á l ü d v ö z l e t e k , a

411 Aradváros polgárainak szívéhez és hit bízósít arról, hogy fíradhatlan munkásságában mindig szeretettel fog támogatni a polgárság.

Hatalmas élejtáradal zúgott fel e kitűnő benyomást keltő szavakra és a jelenlévők vaemennyien a főispán urhoz sziettek, köszöntötték.

Grünwald Ferenc főlévész-mester mondotta a következő felkötő szöveget: S a l a c z Gyula polgármesterre, mint a kinek nevével elválaszthatatlanul össze van forrva Aradváros nagy haladása.

Természetes, hogy ez a toaszt is zajos hatást keltett a benne rejlő igaz, őszinte elismerés miatt is, éppen úgy, mint az ifj. K r i s t y ó r y János üdvözölő sürgönye, melyet Arkay olvastott fel.

A v a r i f y G é z a elvetti a vendégeket. G r e i n e r főlévész-mester U r b á n y i főkapitányt, köszönné az egyet iránti előkegyességét és kívánva neki hosszú, tartós egészségét mindnyájunk örömére, B a r a b á s Béla a nála már megszokott tüzes szellemmel ivott azokért a régi, öreg aradi polgárokat, kik megvetették az alapját Arad mai nagyságának, S a l a c z Gyula polgármestert — megjegyezve, hogy minden egyetértéssel a sikert az egyet élén állóknak lehet köszönni, — élteti Grünwald főlévész-mester, a Greiner és Nikulás alólvész-mestereket, G r e i n e r alólvész-mestert erre nagy derűlétség közt beszámolt arról, hogy M e i s z t r o v i c s egyetli tag, mivel az nap lőtt előszószeg, kikapta a maga jussát vadászokás szerint, mire Meistrócs egy rövid humoros versben választott, az utolsóelőtti toasztot Grünwald Ferenc főlévész-mester mondotta D o m o n k o s L a j o s a az egyet fíradhatlan pénztárnokára és az ünnepély legbuzgóbb rendezőjére mondta, mit zajos éljenzés követte. Szintén kiváló tetszés közt köszöntötte fel Avariff Géza P o z s g a y Lajos drt, Aradváros érdemes tisztí főorvosát, mint az egyet orvosát.

A rendkívül kedélyes hangulatban folyt díszvendégek csak négy óra felé ért véget, midőn a jelenlévők éljenzéseitől kísérve F á b i á n főispán és S a l a c z polgármester köszönetekkel a dísz-verseny lövészet megtekintésére mentek, hol szintén óvócsikkal fogadták a polgári hatóságok e két népszerű fejt.

Az aradi színház ügyében határozott és jó fordulat állott be. A r a d i G r ó s z i n i g a z g a t ó t a miskolci színház felé teljesen felmentette ottani költelzettséggel alól és A r a d i l á s i r t a a szerző d ó s t A r a d a l. Hétfőn már két vagon színházi felszerelést szállított az új igazgató Aradra és ugyanezen napon lépekekert tett arra nézve, hogy a katonai zenekart alkalmazhassa a tél folyamán a színházban. — A s z e p t e m b e r 28-án k e z d ő d i k.

A Kossuth Lajos nevenapjának megünneplésére alakult rendező bizottság egyhangúlag elhatározta, hogy a városigazgató által felítter berral együtt 60 kéri kiállítandó társas estebédet oly a nagy névhez méltó szellemben törekszik rendezni és megtartani, hogy az minden párt, nemzetiség és vallásfelekezet teljes egyenlőségével, Arad összes hazafias polgárai által élvezhető legyen. Felkérte tehát a polgárok az ivéken minél szívesebben aláíratosni, hogy a rendező-bizottság tájékozva lehessen. Az estély programja következő: „K o s s u t h L a j o s nevenapján” című költemény, írta J a n k a y József, szavalja B e r a P a u l a urhölgy. Isten áld meg a magyart, éneklí az aradi dalárda. 40 év eltelt és 40 év után, írta és előadja J a n k a y József. Honfák, éneklí az aradi dalárda, mely után vacsora, aztán kiviradig tánc Kértek az ünnepély rendező-bizottság, hogy pénteken este 8 órakor jelenjenek meg az iparostestület helyiségben.

Az iskolaszék ülése. Aradváros iskolaszék augusztus 28-án, 29-én és 31-én reggel 9 órától 12-ig az igazgatósági irodában tartott ülést. A felvétel feltevéli a következők: a) a gymnasium, valamint a reáliskola első osztályába szabályszerzőn csak a 9 évet betöltött, de a 12 évet még meg nem haladó tanulókat vétettek fel; tizenöt évvel idősebb fiú felvétele fölött a tanártestület határoz; b) az ismeretek mértékére nézve megköveteltetik, hogy a fiú a népskola nyolcadik osztályának tananyagát kellő jártassággal bírjon; ezen ismeretét vagy nyilvános népskola bizonyítványával, vagy külön felvételi vizsgálatot kell igazolnia, mely a felvétele kitöltött napokon délután 3 órától 5-ig tartatik. A felvételi kiváú tanulókat korukat hiteles ker-szűveléll kötelesek igazolni; c) a felsőbb osztályba való felvétel a nyilvános és magán-tanulóknál attól tételeztetik fel, hogy az ezeletti osztályról minden tantárgyban legalább elégséges előmenetelt tudjanak bizonyítványával igazolni; d) minden tanuló első felvétele s z e m é l y e s e n, a szülői, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni; e) azon szűlők vagy gyámok, kik nem laknak Aradon, gyermekeik vagy gyámoltjuk felvételekor alkalmas helyettest tartoznak nevezni, kire a házi felügyelőre nézve jogalkotás kötelesegeiket átruházzák, hogy a gondviselés alá helyezett tanulóra nézve az iskola feyelemi s annyi-mányi közeleseit nevében elfogadhassa. A szűlők vagy gyámok r z e r é s s e b e n való változást személyesen vagy írásban az igazgató, vagy az osztálytanár tudomására fogják juttatni, míg másrészt a tanárkar jogában áll ott, hol alapoknál fogva a házi felügyelőt elágotellennek, vagy éppen károsnak tapasztalja, tanártestületi határozattal alapján követelni, hogy a felügyelőtben előzertü változás tésessék. Az igazgatóság e tekintetben a legnagyobb óvatosságot ajánlja a t. szűlőknek, mivel sokszor tapasztalás, hogy a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozta; f) minden tanuló tartozik a beírásnál igazolványt a másodszor beíratásnál felmutatni; g) a beíratás az igazgatótól kiállított felvételi jegy alapján az illető osztálytanár teljesítet Legújabb miniszteri rendelet értelmében a gymnasiumi rendszeren íg-népes II-ik osztályába 60-nál több tanuló föl nem lehet vehető.

Figyelemztetjük tehát a helyben lakó szűlőket, hogy a III-ik osztály adandó gyermeküket a beíratás előtt a tanárkar megérkezésétől kezdve, nehogy az iskolából kimaradjanak. A felvételi bizonyítványok díjak felvételi díj 3 frt, könyvtár-, tint-, és egyéb értecsdít díj 1 frt 70 kr. Ezen kívül minden énekre alkalmas tanuló a tanárkar megérkezése szerint énekdíj ötméret 1 frtot fizet. Az oktatáshoz minden beígyezett tanuló köteles az előírt tankönyvekkel, író- és rajzeszközökkel ellátva megjelenni. A tanuló (gymnasiumban felvételként 12 forint, a reáliskolában 9 forint) minden félév első havában a tandíjkeze önel fizetendő. — Oly tanuló, ki valamely kötelezett tantárgyban elégtelen tanjegyzet kapott az osztályt ismételt tartozik. Oly tanulóknak azonban, kik csak egy tantárgyból kaptak elégtelen tanjegyzet és kikről feltéhető, hogy a szűnikök alatt mulasztottakat magán szorgalom által pótolhatják, megengedheti a tanártestület, hogy a tanév kezdetén javító-vizsgálatot tésessenek. E javító-vizsgálatok f. évi szeptember hó 28-án fognak tartatni. A reáliskolai jobb előmeneteli tanuló a latin nyelvből mint rendkívüli tantárgyból az V. o-tól fölfele, az intézetben ingyen oktatásban részesíthetnek és ily módon készíltve és a latin nyelvből is letéve az érettségi vizsgálatot, az egyetemen bármely fakultáson folytathatják tanulmányait. Az igazgató s á g.

Felvételi az aradi jótékony nőgyelet árvaházába. Az aradi jótékony nőgyelet árvaházájának elnöke tudatja, hogy a nőgyelet árvaházájára teljes — vagyis ártatlan és anyátlan — árva felvételeit szeptember hó 1-én délután négy óráig folyamodni lehet. A nőgyelet vála z i m á n y a az ekkor tartandó választmányi ülésben fog határozati a jelenlévők felvétel: tárgyában — a z a r a d i j ó t é k o n y n ő g y e l e t e l n ö k e g e.

Végzetes baleset érte a napokban F é n y e s Dezso aradi lyceumi tanárt. Másokra monve, hol K a r o l y i gróf főnádvevő a szűnikök airt az inózháznál ott várt rá a kocsi, melybe két fiatal, tizenlő volt befogva. Utközben a lovak megijedtek s elragadták a kocsit. Néhány percz alatt a kocsi izzó-porrá tört. F é n y e s kisseit az utra s o m b a n s u l y o s s e r t t e l e t k a p o t t, e g y é r p o d i g a l a b o n m e g p a t t a n t. A s u y a n m e g e s e r t t t a n a r t, k i m o t á g y b a n f e l v é t e t. P a r e o z G y u l d r k o r n a t f ő o r v o s g o n d o z z a. A f é n y e s e l k o r n a t k i b o r u l t k o o s i s m e g v e s z e d e m e b e u s e r t t e l e k e t k a p o t t, u g y h o g y s l i g h a m a r a d e l t e b e n.

Hó vedek hadgyakorlata. A honvédség nagygyakorlata Aradra legnap 10 órtól est 5 ór között folyt be, kik Gájbán szála-slatáltak a hó végén el fognak menni. A 3-ik honvédszázad d. hó 4 tiszat, 73 legény és 99 lő és 23 árkerék Aradra s 30-ig maradt itt. Augusztus végén ismét jön 6 tiszat és 154 legény kik szeptember 6-ig maradnak Aradon s Gájbán és Fenyvában szállalotlatnak.

Elűnt százasa. Egyik a r a d i ú g y v e d n e k 213 f r t t a l t e r h e t t p e n z - s e l v e l e t k e l l e t t v o l n a k a p a r n i. M i k o r f e l b o t t o t t a, u g y t e l e t t e, h o g y c s a k 113 f r t v a n a l e v é l b e n, s z á z f r t h i a n y i k. E r r ő l r ö g t ö n j e l e n t e t t e t t a p o s t á n, h o l p r o b á m e r t e s z k ö z l e t t e k, a m e l y k i d e r i t e t t e, h o g y a p e n z e s e l v e l e t f e l a d á s k o r n i a r n e m v o l t b e n n e a m á s o d i k s z a z a s, m e r t h a b e n n e l e t t v o l n a, a k k o r a l e v é l n e k 6 g r a m m a l n a g y o b b s u l y a l t v o l n a. P u r o z e l i b r. p o s t a f ö n ö k e n n e k l a p j á n t e t t e m e g a t o v á b b i i n t é z k e d e s e k e t, m i v e l m i n d e n v a l o s z i n n e g s z e r i n t a f e l a d ó f e l j e t t e k i a m á s o d i k s z a z a t.

Névmagyarosítás. B r u s t T i v a d a r a d i l a k o s v e z e k n e v e t b e n g y m n a s i o z s e r i e n g a n d i l y e l B a l a s s a r a m a g y a r o s i t o t t a.

A szegedi országos dalünnep. Az országos dalgyűlés utolsó gyűlést K o v á c s S a n d o r k o r e n d ö k n y i l t a m e g, m i r e L u n g G y ö r g y a t ö v a r o s n e v é b e n a z 1892. évi országos dalünnepre Buda-pestre hivta meg az országos dalgyűlést. Ezután háromtagú küldöttség ment K á l l a y főispán helyettes díszelőkért, a ki az elnöki szék elfoglalása után bejelentette, hogy Z i c h y G é z a g r ó f az örökös díszelőségről lemondott. Ezután kihirdették a j u r y i t é l e t e t, m e l y k ö v e t k e z ő l e g s z ó l t: „M i u t a n a d i j k e l e s m á s o d i k o s o p o r t a l e t t e f o l o z t a, e n n e l f o g a k ö v e t k e z e t t e s e g e l e t k ö v e t t e, m i n d k é t e s t é n a l e g t ö b b e g y e s e g e t n y e r t d a l á r d a k a p j a a z e s o c s o p o r t b a n a z e l s ő, a z u t á n k ö v e t k e z ő l e g t ö b b e g y e s e g e t n y e r t d a l á r d a a m á s o d i k o s o p o r t b a n a z e l s ő d i j a t e s i g y t o v á b b.” Ezek alapján a jury így ítélt: Első csoport: 1-ő K o l o z s v á r, 2-ik E g e r, 3-ik Miskolc, 4-ik Brassó, 5-ik Szentes és 6-ik B á t t á s z e k. M á s o d i k o s o p o r t: 1-ő S z a t m á r - N e m e t i, 2-ik B u d a, 3-ik K o l o z s v á r p o l g á r i d a l á r d a, 4-ik H ó d m e z ő - V i s á r h o l y, 5-ik N a g y - K i k i n d a, 6-ik B e k é s. Z i c h y G é z a g r ó f a d i s z h a n g v e r s e n y e n n e m v e s z e s z t, v a l a m i n t F. H a g y i A r a n k a a s z o n y s e m. A d i s z h a n g v e r s e n y e r z ó l ó j e g y e k m á r h e t v e l e l t m i n d e l k e t t e k a m o s t s o k a n v i s z a k ö v e t e l t e k a p e n z k e t, m e r t Z i c h y g r ó f b a r k e z e s j á t é k a b a n n e m g y ö n y ö r k ö d h e t e n k. A z o r s z á g o s d a l ü n n e p e r k ö l o s i e s a n y a g i f i a s k ö j a t e l j e s. A d é l i l a k o m a r ö s s e z e n n e g y e l a i r ó j e l e n t k e z t e, a m i m u t a t j a a z u r a k ö d ő s z é p e g y e t é r t e s t.

Nagy Antónia nevelőintézet és kézimunka iskola tulajdonosától (Aradon Deák Ferenc-utca 30.) a következő iskolai értesítést vetük ki: Van szerencse az igen tisztelt szűlők és gyámok értesíteni, hogy intézetemben az 1890-90.

tanévre a beíratások szeptember hó 1-én kezdődnek. Bejáró növendékeknek kívül felvezek bentlakó és félközöketek valamint olyan leánykakat, kik más iskolát látogatnak. Együttal felhívom a t szűlők figyelmét kézimunkaoszálomra, hol felölt leányok a fehér-ruha varrásban himzés, ruhavarrás és kalapdíszítésben alapos oktatást nyernek. Kézimunkára bármikor lehet beíratkozni.

Megrabolt p-nzeslevél. E hó 2-ikán S z u b á n z k y P a l n a g y l a k i b é r t ő z a r a d i a d ó h i v a t a l c a m é r e 6 7 8 f r t 3 k r t a d o t t f ő l p e n z e s l e v é l b e n. A l e v é l m e g i s é r k e z t r e n d e l t e t t e h e l y e r e, d e a m i k o r f ö l b o t o l t a k c s a k 1 7 8 f r t 3 k r t a l l a t k b e n e s e. A n a g y l a k i j á r á s b í r o s á g u g y b e n m á r m e g i n d i t o t t a a v i z s g á l o t s B i s t y a k F e r e n z a j a r s b í r o a g y a n u k o k a l a p j á n W e i s z P á l p o s t a k i d ő t v i z s g á l a t i f o g s á z b a h e l y e z t e. W e i s z e d d i g t a g a d m i n d e n, n o h a a l a p o s a g y a n u a r i s, h o g y e z n e m a z e l s ő s i k k a z l a s a. — U g y a n c s a k e r r e a W e i s z r a v o n a k o z o l a g, a k i u g y l á t s í k, é r t a z i l y e n l e v é l b o t o l t a s o k o k, N e u m a n n L u j o s n a g y l a k i k e r e k e t ő t t o l a k ö v e t k e z ő s o r o k a t v e t t ü k: T. S z e r k e z e t t s é g I B e s e s l a p j a e h ő 1 7 - i k i s z á m á b a n a n a p i h i r e k k ö z t g e l y r e a m v o n a t k ö z ő k ö z l e m n y e j e n t m e g, m e l y a v a l o s á g n a k n e m f e l e m e g e z e b e n m e r t a v i z s g á l a t m á r k i d e r i t e t t e, h o g y a l e v é l a h a r o m f e l s ő p e a s t j e f e l b o t o l t a a p o s t á n m e g p e d i g a z i t t e n p o s t á n a l k a l m a z o t t W e i s z n e v ű g y a k o r n o k a l t a l, a k i t e t t e t b e i s m e r t e, s m á r a j á r a s b í r o s á g b ő r t ö b b é n e n ű l, v a r a a z i g a z s á g s z o l g á l t a t á s o s t o r a t.

Értesítés. Van szerencsem az „arad daleyet” választmányának folyó évi aug. hó 19-én törtött ülésében 27 VIII. szám alatt hozott határozata alapján igyelezték a működő tagjait ez uton is értesíteni, miszerint a fenti szamu választmányi határozat értelmében az „arad daleyet” az Aradváros polgársága által nevezettség-, valás és pártállomásgör nélküli, nagy hazánkia Kossuth Lajos iránti tiszteletből folyó aug. hó 24-én a városigazgató, továbbá az „aradi első Kossuth asztaltársaság” által saját helyiségben tartandó, „Lajos” névű ünnepélyeken az ünnepély fényének és hazafis jellegének emeléséjéért a közreműködni fog. Ugyanezért a tanórák szűnete tekintetéből felkerem az „aradi daleyet” t. működő tagjait, hogy próbák megtartása céljából folyó hó 22-én és 23-án esti 8 ór kor, 24-én pedig az ünnepélyeken leendő felvonulások esti 7 órakor az ipartestületi épület földszinti termében megjelenni szíveskedjenek. Arad, 1890. aug. 21. A v a r i f y G é z a e g y e t l i e l n ö k.

A felmúllozó tornó. Temesvárról a következőket írják lapunknak: Mint már jelentve volt, a vizsgálati működése a legutóbbi napok alatt időrmán csak ama korábbi gyanu lottónyeremények fiderítésére vonatkozott melyek a szűk fizetés és vagyontalan F a r k a s M e n y h a r t ú g y v e d n e g e d e t m a r r é g t o l f o z z a a b a h e l y e z e t t e j u t t a t t á k, h o g y p a z a r e l e m o d o t f o l y t a t h a s s o n e k k e r ű l t k e z r e, m e l y a t m u t a t j a, h o g y F a r k a s H e r g a t t e s t á r t a k a l o t t ó j e d e k e t a b e t e t t i g y e z z e k e k u t o l a g o s h a m i s i t á s a v a l a r e n d s z e r e n m e g a r c s o l t a k. F a r k s u g y a n i s n e m o s a k h o g y r a b i r t: H e r g a t t e t e g y l o t t ó j e d e k a t v e l e t t e r e a n e m e s s k p e n z t a d o t t u k e r r e a c z é l r a, h a n e m a z o n u l t s e t a g i t o t t m e l l ő l e e s u g y e z z e s s e r e g t a n u b i z o n y i t j a, h o g y F a r k a s o s k o r o r á k h o s z e s z á i g s a j á t k e z z e t t e g y e z z e t t e a b e t ö t t i j e g y z e k e k e t H e r g a t t e b o l t j a b a n e s o a l l i t o t t a k i a r e s k o t t á k i s. E m e g l e p t ő n y n o m á n a v i z s g á l a t m á s k ö r l e m é n y e k e t i s d e r i t e t t k i l m e l y k k ö t e z e t t e n n e t t i k, h o g y F a r k a s a s j a t v a l a m e l y m á s b e t e v ő s z á m a i n a k b e i r a s k o r a t i z e n a l u l t s z á m j e g y e k m e l l e t t e l e g e d n ő h e l y e t h a g y o t t, a b u z a s u t a n p e d i g m o d j á t e j t e t t e h o g y a l o t t ó j e d e k s á g n a k b e k u d o t t H e r g a t t e f e l e j e g y z e k b e n t i t k o n „k i e g z e s i t e s e” a s z e m l y e g y e t t s z a m o r t, a m e l y m ű v e l e t n e l t e r m ő s z e t e s e n a z i l l e t t l o t t ó h i v a t a l n o k n a k i s k e z e r e k e l l e t t j a t s z a n n i. A z u t á n v a j m i k ö n n y v o l t a s z i n t e n h a m i s i t o t t r e s k o t t a l a p j á n a n y e r e m é n y t f e l v e n n i — M y j d n e m k é t s e g e t n y e r t, h o g y n e m a k a r a v e r a z o t t, h a n e m a s z a b a d k i t e r m ő t i s — T e l k e s y n é g y l e t t ő j e d e k b e n — i l y e n m e s t e r k e d ő s e l n y e r t e F a r k a s A „l o t t ó k i r a l y” k r e a t u r a i p e r s e f e l t e k a z o s z e m e k k ö v e t k e z e s e i t ő l e s z e r t c s a k i g e n r ö v i d i d e i g v i t t é k a l o t t ó j e d e k s z e r e p e t. — A v i z s g á l a t k ü l ö n b e g p o s t a i a l k a l m a z o t t o r l t e a z t h i s a i, h o g y ö s s e j a t s z o t t a h a m i s i t ő k a l. — F o n t o s k o r p u z s d e l i k t i J o a n n o v i o s v e r e z f é n y k e z e s n e k e g y l e v e l e i s, m e l y b e n a z i e n y e g e t ő d s i k, h o g y m i n d e n t e l a r a l. A l e v é l k i s d a r a b o k r a s z a k g a t v a, a p a d l á s g e r e n d á i a l a t t v o l t e l e z o r v a; o t t a k a d t r a a H e r g a t t a l t a r i o t t h á z k u t a t á s a l k a l m a v a l. A m e g b i z o t t s z a k i r o k c s a k n a g y n e h e z e n t u d t a k e g y e s r e s z e i t ö s s e l l e s z t e n n i.

Iskolai értesítés. A b u t t y i n i nyilvános izraelita elemi VI osztályu fiú- és leányiskolában a beíratások az 1890-90. tanévre folyó hó 28. 29. és 30-án tartatnak. A rendes tanítás szeptember 2-án kezdődik. A u j o n n a n b e i r a t k o z ó k s z e l e t e s i e s v e d h i m l o t t a s i b i z o n y i t v á n y t t a r t o z n a k ö s z u m a t n i. K e s z b b j e l e n t k e z t o k c s a k i s f o n t o s m u l a s t á s u k i g a z o l o s á v a l v e t n e k f e l. A b e i r a t k o z ó k s z ű l ő k i s e r t e t e b e n k ö t e l e s e k m e g j e l e n n i. P o p p e r I g n á c z i g a z g. t a n i t o.

Nagy tűz volt Zsám községben a napokban B i s i s i n g e n E r n ő g r ó f b e r t o k a n. E d d i g i s m e r t e n o k b ő l k i g y u l l u d t a n a g y k a r a l o k b a n f e l á l l i t o t t u r a s g i s z a l m a e s t e l j e s e n p o r r á g o t t, S z e r e n o s, h o g y a

a gyűlések szervezését a vezetését se végrehajtó bizottság képviseli a szövetség eszméjét. A előadó fejtételei után a kérdéshez többen hozzá szölkak, s a közgyűlés aztán Györgyóssy javaslatát elfogadta.

Esküvő. L e l o J á n o s n y u g a l m a z o t t a r a d i t a n i t ő b á j o s e s k e d e s l e n y a t t. I. o. k a b i s z a s z o n y t, s z e p t e m b e r h ő 4 - e n d e l u t á n 5 ó r a k o r v e z e t t i o l a r h o z a h e l y b e l l g o r. k e l. r o m á n t e m p l o m b a n C o d i e a n M. P o m p e i t ö r e k v ő f a t a l k e r e k e d t.

Elmennék fölünk a honvédszázarak. A „Szegedi Híradó”-ban olvassuk a következő minket közlő érdeklő hírt: „A honvédelmi miniszterium értesítette hatóságunkat, hogy a harmadik honvédszázarczerd második osztályának Csákvárról s az ezred törzsenek Aradról Szegedre leendő állhelyezésé megállapítása végett még ebben a hónapban helyszíni tárgyalást fog előrendelni. Az e célból kirendelendő bizottságba a honvédelmi miniszterium részéről C s e r h a l m y F e r e n z v e z é r h a d b i z o t t, P a o o r h o n v e d k e r i e t i p a r a n o s n o k, t o v á b b á a h o n v e d k e s z á g i f e l l y e g e l ő e s a 3-ik h o n v e d k e s z á r c z e d p a r a n c s n o k a l e s z n e k k i k ű d v e. S z e g e d v á r o s h a t o s á g a i l e g k ö z l e b b i k f o g j a k ű d e n i a b i z o t t s á g t a m e g a k é p v e s e i t ő t.

Iskolai értesítés. Arad szabad kir. város összes községi polgári fiú-, leány- és elemi fiú- és leányiskoláink osztályában, valamint az ujjonnan felállított 6-ik ipari iskolában a rendes tanuló szabályszerző felvétele az 1889-90-ik iskolai évre az iskolaszék határozata alapján f. évi szept. 2. 3 és 4-ik napján az illető iskolákban eszközöltetik; ugyanazon napok délutánján pedig a felvételi és javító vizsgálatok tartatnak meg. Az egész évi tandíj az elemi isk. I. II. III és IV-ik osztályában a helybeliekért 6 forint, a vidékiekért 12 forint; a usgykeruti leányiskola V. h) és VI-ik osztályában, valamint a polgári fiúiskola mind n osztályában a helybeliekért 8 frt, a vidékiekért 16 frt, mely össeg-eknek fele a b-iratosok, másik fele az iskolai év második szakában febrúar hó első napjában fizetendő. A polgári leányiskola négy osztályában fizetendő tandíjösszeg f. év augusztus hó 27-én fog közhírre tétetni. — Az érd-memorizati értesítő díj az elemi iskolákban 30 krajczár, a könyvtáridő 20 krajczár, a polgári fiú- és leányiskolákban az értesítő-díj 50 kr., a könyvtáridő 50 kr. A n a g y k ö r ű t t i l e a n y i s k o l a e p ű l e t e b e n u j j o n n a n f e l á l l i t o t t 6-ik i p a r i s t o l á b a a z o n l e a n y t a n u l ó s v e t e t n e k f e l, a k i k l e g a l á b b az elemi leányiskola IV-ik osztályát elvégezték. Tandíj a rendes növendékek után havonként 3 frt polgári és elemi leányiskolába járó s a női ip iskolát csak a szűniknapokon látogatni kívánó leánytanulók után pedig havi 60 kr. díj szedetik. Azon helybeli szegény szűlők, kik gyermekeik vagy gyámoltjaik részére tandíjmentelést óhajtnak nyerni, felvitatnak, miszerint a szűlők a f. hó 27-é t ő l 31-ig e z a r t o r a g a v á r o s k a p i t á n y i h i v a t a l n á l a P o l t u r a S é g a e s G á j k ű l v á r o s b a n l a k o k o s k p e d i g a g á j k a p i t á n y i h i v a t a l n á l j e l e n t k e z e n e k. A r a d o n, 1889. évi augusztus hó 21-én. S a l a c z G y u l a, k i r. t a n a o s, i s k o l a s z é k i e l n ö k.

Az aradi kir. főgymnasiumban és Állami főreáliskolában a nyilvános tanuló felvétele augusztus 28., 29., 30. és 31-én reggel 9 órától 12-ig az igazgatósági irodában történik. A felvétel feltevéli a következők: a) a gymnasium, valamint a reáliskola első osztályába szabályszerzőn csak a 9 évet betöltött, de a 12 évet még meg nem haladó tanulókat vétettek fel; tizenöt évvel idősebb fiú felvétele fölött a tanártestület határoz; b) az ismeretek mértékére nézve megköveteltetik, hogy a fiú a népskola nyolcadik osztályának tananyagát kellő jártassággal bírjon; ezen ismeretét vagy nyilvános népskola bizonyítványával, vagy külön felvételi vizsgálatot kell igazolnia, mely a felvétele kitöltött napokon délután 3 órától 5-ig tartatik. A felvételi kiváú tanulókat korukat hiteles ker-szűveléll kötelesek igazolni; c) a felsőbb osztályba való felvétel a nyilvános és magán-tanulóknál attól tételeztetik fel, hogy az ezeletti osztályról minden tantárgyban legalább elégséges előmenetelt tudjanak bizonyítványával igazolni; d) minden tanuló első felvétele s z e m é l y e s e n, a szülői, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni; e) azon szűlők vagy gyámok, kik nem laknak Aradon, gyermekeik vagy gyámoltjuk felvételekor alkalmas helyettest tartoznak nevezni, kire a házi felügyelőre nézve jogalkotás kötelesegeiket átruházzák, hogy a gondviselés alá helyezett tanulóra nézve az iskola feyelemi s annyi-mányi közeleseit nevében elfogadhassa. A szűlők vagy gyámok r z e r é s s e b e n való változást személyesen vagy írásban az igazgató, vagy az osztálytanár tudomására fogják juttatni, míg másrészt a tanárkar jogában áll ott, hol alapoknál fogva a házi felügyelőt elágotellennek, vagy éppen károsnak tapasztalja, tanártestületi határozattal alapján követelni, hogy a felügyelőtben előzertü változás tésessék. Az igazgatóság e tekintetben a legnagyobb óvatosságot ajánlja a t. szűlőknek, mivel sokszor tapasztalás, hogy a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozta; f) minden tanuló tartozik a beírásnál igazolványt a másodszor beíratásnál felmutatni; g) a beíratás az igazgatótól kiállított felvételi jegy alapján az illető osztálytanár teljesítet Legújabb miniszteri rendelet értelmében a gymnasiumi rendszeren íg-népes II-ik osztályába 60-nál több tanuló föl nem lehet vehető.

Figyelemztetjük tehát a helyben lakó szűlőket, hogy a III-ik osztály adandó gyermeküket a beíratás előtt a tanárkar megérkezésétől kezdve, nehogy az iskolából kimaradjanak. A felvételi bizonyítványok díjak felvételi díj 3 frt, könyvtár-, tint-, és egyéb értecsdít díj 1 frt 70 kr. Ezen kívül minden énekre alkalmas tanuló a tanárkar megérkezése szerint énekdíj ötméret 1 frtot fizet. Az oktatáshoz minden beígyezett tanuló köteles az előírt tankönyvekkel, író- és rajzeszközökkel ellátva megjelenni. A tanuló (gymnasiumban felvételként 12 forint, a reáliskolában 9 forint) minden félév első havában a tandíjkeze önel fizetendő. — Oly tanuló, ki valamely kötelezett tantárgyban elégtelen tanjegyzet kapott az osztályt ismételt tartozik. Oly tanulóknak azonban, kik csak egy tantárgyból kaptak elégtelen tanjegyzet és kikről feltéhető, hogy a szűnikök alatt mulasztottakat magán szorgalom által pótolhatják, megengedheti a tanártestület, hogy a tanév kezdetén javító-vizsgálatot tésessenek. E javító-vizsgálatok f. évi szeptember hó 28-án fognak tartatni. A reáliskolai jobb előmeneteli tanuló a latin nyelvből mint rendkívüli tantárgyból az V. o-tól fölfele, az intézetben ingyen oktatásban részesíthetnek és ily módon készíltve és a latin nyelvből is letéve az érettségi vizsgálatot, az egyetemen bármely fakultáson folytathatják tanulmányait. Az igazgató s á g.

Felvételi az aradi jótékony nőgyelet árvaházába. Az aradi jótékony nőgyelet árvaházájának elnöke tudatja, hogy a nőgyelet árvaházájára teljes — vagyis ártatlan és anyátlan — árva felvételeit szeptember hó 1-én délután négy óráig folyamodni lehet. A nőgyelet vála z i m á n y a az ekkor tartandó választmányi ülésben fog határozati a jelenlévők felvétel: tárgyában — a z a r a d i j ó t é k o n y n ő g y e l e t e l n ö k e g e.

Végzetes baleset érte a napokban F é n y e s Dezso aradi lyceumi tanárt. Másokra monve, hol K a r o l y i gróf főnádvevő a szűnikök airt az inózháznál ott várt rá a kocsi, melybe két fiatal, tizenlő volt befogva. Utközben a lovak megijedtek s elragadták a kocsit. Néhány percz alatt a kocsi izzó-porrá tört. F é n y e s kisseit az utra s o m b a n s u l y o s s e r t t e l e t k a p o t t, e g y é r p o d i g a l a b o n m e g p a t t a n t.

